

Wspomnienie o Profesor Irenie Wiszniewskiej-Białeckiej

W dniu 23 maja 2018 r. zmarła – w wieku 71 lat – prof. dr hab. Irena Wiszniewska-Białecka, prawnik, wybitna uczona, ceniony praktyk, wieloletnia sędzia polski i unijny, członek naszego środowiska, prawy i mądry człowiek, bliski przyjaciel wielu z nas.

Niniejsze *Wspomnienie o Profesor Irenie Wiszniewskiej-Białeckiej* chcemy zacząć od podkreślenia wyjątkowości jej kariery, którą rozpoczęła w 1969 roku – bezpośrednio po ukończeniu studiów prawniczych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego – jako pracownik naukowy Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk. Tam też, w roku 1976, uzyskała stopień naukowy doktora nauk prawnych na podstawie pracy pt. „Prawne środki wdrażania projektów wynalazczych”. Od początku narzuciła sobie intensywny program dalszego kształcenia i badań. W 1976 roku uczestniczyła w Columbia Summer Program in American Law na Uniwersytecie w Leyden. W semestrze zimowym 1980/1981 odbyła sześciomiesięczny staż naukowy w Instytucie Międzynarodowego i Zagranicznego Prawa Patentowego, Autorskiego i Prawa Konkurencji im. Maxa Plancka w Monachium. Do Instytutu tego wróciła w roku akademickim 1985–1986 na roczny pobyt naukowy jako stypendystka Fundacji Humboldta. W 1991 r. otrzymała stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy naukowej zatytułowanej „Granice kartelowoprawne ważności licencji patentowych”. Obie te monografie, a także ponad 50 artykułów w pracach zbiorowych i czasopismach polskich i zagranicznych przyniosły Jej uznanie w krajowych i zagranicznych środowiskach znawców prawa własności przemysłowej i prawa konkurencji. Profesor Irena Wiszniewska-Białecka należała bez wątpienia do ścisłej czołówki znawców publicznego i prywatnego prawa konkurencji oraz prawa własności przemysłowej w Polsce. Ukoronowaniem Jej kariery naukowej było uzyskanie od Prezydenta RP w 2001 roku tytułu profesora nauk prawnych, stopień profesora zwyczajnego otrzymała zaś w 2010 roku.

Będziemy pamiętać, że Profesor Irena Wiszniewska-Białecka była nie tylko wybitną uczoną, autorką szeregu wartościowych publikacji, lecz także cenionym praktykiem. Jeszcze bowiem w okresie intensywnej działalności naukowej brała czynny udział w praktyce prawniczej, rozpoczynając od rocznej praktyki w Kancelarii Adwokackiej profesora Aloisa Rollera w Lucernie. W latach 1992–2000 praktykowała jako adwokat w Kancelarii Wardyński i Wspólnicy. Swoją wiedzą wspierała też władze publiczne. W latach 1981–1984 była członkiem zespołów Komisji Reformy Gospodarczej ds. samorządu przedsiębiorstwa państwowego i regulacji antymonopolowej, w tym współautorem założeń i projektu pierwszej polskiej ustawy antymonopolowej (z 1987 roku); brała także udział w pracach nad przygotowaniem ustrojowej reformy gospodarki w latach 1988–1993. W latach 1991–1992 była też doradcą prawnym Prezesa Urzędu Antymonopolowego, w tym członkiem Komisji przygotowującej projekt nowej ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (z 1993 roku). Była także członkiem Polskiej Grupy AIPPI (Association for the Protection of the Industrial Property), Prezesem Polskiej Grupy Międzynarodowej Ligi Prawa Konkurencji (International League of Competition Law) oraz założycielem i Prezesem polskiego Stowarzyszenia Prawa Konkurencji (1995–1998).

Nie może więc dziwić, że osiągnięty dorobek naukowy i zdobyte doświadczenie w sferze praktyki prawniczej i doradztwa prawnego zaowocowały powołaniem Profesor Ireney Wiszniewskiej-Białeckiej przez Prezydenta RP w roku 2000 na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego, które pełniła od 22 lutego 2001 do 30 kwietnia 2004 roku. Z pełnym poparciem świata nauki i praktyki prawniczej spotkała się również decyzja władz polskich i unijnych o powołaniu Profesor Ireney Wiszniewskiej-Białeckiej na sędziego Sądu Pierwszej Instancji Wspólnot Europejskich (obecnie Sądu Unii Europejskiej), które piastowała w latach 2004–2016 w wyróżniający się sposób. Było to wspaniałe zwieńczenie jej kariery. Na podstawie postanowienia Prezydenta RP z 12 stycznia 2017 roku powróciła do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego NSA. Orzekła w Izbie Gospodarczej NSA. W stan spoczynku przeszła z dniem 7 lipca 2017 roku.

Odnotujmy z satysfakcją, że na gruncie tych osiągnięć została odznaczona Krzyżem Kawalerskim (2003) i Krzyżem Oficerskim (2011) Orderu Odrodzenia Polski za wybitne osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej oraz za zasługi na rzecz budowy demokratycznego państwa polskiego i społeczeństwa obywatelskiego.

Nie tylko podpisani pod tym *Wspomnieniem* wiedzą, że Profesor Irena Wiszniewska-Białecka wytyczała sobie i potrafiła osiągać ambitne cele tak w sferze nauki, jak i praktyki prawniczej. Rezultaty pracy badawczej oraz zdobyte doświadczenia adwokackie i doradcze otworzyły przed nią również ścieżkę kariery sędziowskiej, w której osiągnęła pełny sukces.

Trzeba też wskazać cechy charakteru określające Jej życie zawodowe. Była osobą nie tylko ambitną, lecz także bardzo – może za bardzo – pracowitą. Najwięcej żądała od siebie, ale też była bardzo wymagająca wobec współpracowników, doktorantów czy autorów recenzowanych prac. Była surowa, ale sprawiedliwa. Zwłaszcza w pierwszym okresie III Rzeczypospolitej chętnie dzieliła się swoją wiedzą z Urzędem Antymonopolowym i Sądem Antymonopolowym, uczestniczyła w przygotowywaniu publikacji z zakresu harmonizacji polskiego prawa antymonopolowego z unijnymi regulacjami konkurencji. W pamięci pozostaną nam zażarte dyskusje, toczone niekiedy do późnych godzin nocnych, często przez telefon. W ostatnim okresie wysoko ceniliśmy m.in. jej aktywność jako członka Rady Naukowej periodyku *Yearbook of Antitrust and Regulatory Studies* (YARS).

Lubiliśmy spędzać z Ireną także czas wolny – zawsze była uprzejma, taktowna i elegancka.

W osobie Profesor Ireney Wiszniewskiej-Białeckiej straciliśmy nie tylko wybitnego prawnika i współpracownika, ale także oddanego przyjaciela.

*Anna Fornalczyk
Stanisław Gronowski
Tadeusz Skoczny
Stanisław Sołtyński*